

Aktualizované
odporúčania z roku 2023

Vakcína proti HPV

Otázky a odpovede pre rodičov všetkých
mladých ľudí vo veku 12-13 rokov

Tieto otázky a odpovede o vakcíne proti ľudskému papilomavírusu (HPV) dopĺňajú písomné informácie, ktoré malo vaše dieťa dostať v škole.

Od roku 2019 je vakcína proti HPV ponúkaná všetkým 12-13 ročným deťom.

Prečítajte si tieto informácie a potom vyplňte formulár s vyjadrením súhlasu, ktorý bol poskytnutý s brožúrou, a vráťte ho škole.

Súhrn

Tieto informácie sú určené na zodpovedanie bežných otázok, ktoré môžete mať o vakcíne proti HPV, ktorá ochráni vaše dieťa pred infekciou HPV a súvisiacimi druhmi rakoviny, vrátane až 90 % rakoviny krčka maternice (u žien) a rakoviny úst, hrdla, konečníka a genitálií. Tiež vám povie, kde môžete nájsť viac informácií, ak ich potrebujete.

Zvyčajne neexistujú žiadne príznaky infekcie HPV, takže veľa ľudí si neuvedomí, že sú infikovaní. Väčšinu času vírus nespôsobuje rakovinu, pretože je zabitý imunitným systémom tela, ale nie vždy. Niektoré infekcie pretrvávajú a vedú k rakovine alebo genitálnym bradaviciam a to je dôvod, prečo je vakcína taká dôležitá.

Od roku 2008 bola vakcína proti HPV ponúkaná všetkým dievčatám vo veku 12-13 rokov v školských ročníkoch 9 a 10. Od septembra 2019 sa vakcína rovnakým spôsobom ponúka aj chlapcom. Je to preto, že dôkazy jasne preukazujú, že vakcína proti HPV pomáha chrániť všetkých mladých ľudí pred rakovinou súvisiacou s HPV.

Ak vaše dieťa nedostane vakcínu v 9. ročníku, bude mu ponúknutá znova, keď školský ošetrovateľský tím najbližšie navštívi školu. Viac informácií nájdete na stránke pha.site/hpv

Ako spôsobuje HPV rakovinu?

Vírusom HPV sa môže nakaziť ktokoľvek. Šíri sa z jednej osoby na druhú počas sexuálnej aktivity (nie nevyhnutne pohlavný styk). Existuje viac ako 100 typov HPV, ale len o malom počte z nich je známe, že spôsobujú rakovinu súvisiacu s HPV.

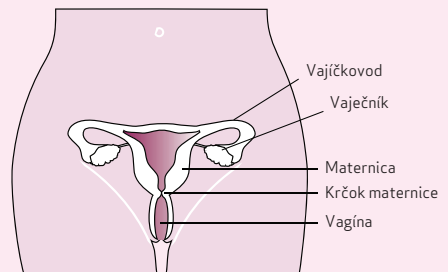
Vírus sa dostane do povrchových buniek úst a hrdla, vagíny, vulvy, krčka maternice, penisu a konečníka, kde môže zostať niekoľko rokov bez toho, aby spôsobil akékoľvek problémy. Potom z dôvodov, ktoré ešte nie sú známe, môže začať spôsobovať poškodenie týchto buniek, čo môže časom viesť k rakovine.

Najčastejšie pozorovanou rakovinou súvisiacou s HPV je rakovina krčka maternice u žien, pričom štúdie ukazujú, že vírus HPV je zistiteľný vo viac ako 99 % týchto druhov rakoviny. Nedávne dôkazy ukazujú, že existuje aj súvislosť medzi infekciou HPV a menej častými druhmi rakoviny vulvy, vagíny, penisu, konečníka a niektorými druhmi rakoviny úst a hrdla.

Rakovina krčka maternice

Rakovina krčka maternice postihuje krčok maternice - vstup do maternice (pozri diagram). Existuje 13 typov HPV, o ktorých je známe, že spôsobujú rakovinu krčka maternice a len dva - typy 16 a 18 - spôsobujú 7 z 10 prípadov.

Každý rok sa v Severnom Írsku vyskytne približne 81 prípadov rakoviny krčka maternice a v priemere na túto chorobu zomrie 20 žien. Okrem toho sa každý rok diagnostikuje v priemere 1125 prípadov rakoviny krčka maternice in situ. Tíde o prípad, keď sa na niektorých bunkách krčka maternice objavia predrakovinové zmeny, a pravdepodobnosť, že u ženy budú diagnostikované rakovinové zmeny krčka maternice, je 1 z 10. Ak sa neliečia, môže sa vyvinúť rakovina, čo môže viesť k vážnemu ochoreniu a smrti.

Iné rakoviny HPV

Štúdie teraz ukazujú, že typy HPV 16 a 18 sú tiež úzko spojené s inými druhmi rakoviny. Rakovina konečníka a pohlavných orgánov, aj keď nie je taká bežná ako rakovina krčka maternice, je úzko spojená s HPV vrátane viac ako 80 % všetkých rakovín konečníka.

Rakoviny úst a hrdla, ako napríklad rakovina jazyka, mandlí, hrdla a hlasiviek, sú tiež spojené s HPV. Štúdie ukazujú, že rakovina úst a hrdla súvisiaca s HPV sa vo Veľkej Británii zvyšuje, najmä u mužov a mladších ľudí.

Ako funguje vakcína proti HPV?

Vakcína proti HPV chráni pred niekoľkými typmi infekcie HPV, vrátane typov 16 a 18, ktoré sú dva najbežnejšie typy spôsobujúce rakovinu krčka maternice a iné rakoviny.

Podáva sa rovnakým spôsobom ako iné bežné vakcíny ako injekcia do ramena. Telo reaguje tým, že vytvára protilátky, ktoré pomôžu imunitnému systému bojovať proti infekcii HPV. Vakcína nemôže spôsobiť infekciu HPV alebo rakovinu.

Prečo sa vakcína bežne ponúka všetkým mladým ľuďom vo veku 12-13 rokov?

Vakcína proti HPV sa teraz ponúka všetkým deťom vo veku 12-13 rokov na ochranu pred niekoľkými typmi HPV, vrátane typu 16 a 18. Typy 16 a 18 sú dva najbežnejšie typy spojené s rakovinou súvisiacou s HPV. Dôkazy jasne ukazujú, že vakcína proti HPV pomáha chrániť pred rakovinou súvisiacou s HPV.

Vírus HPV je veľmi bežný a ľahko sa šíri sexuálnou aktivitou. Hoci je veľmi nepravdepodobné, že vaše dieťa je v tomto veku vystavené riziku infekcie HPV, pretože väčšina z nich je sexuálne aktívna až v oveľa vyššom veku, odporúča sa, aby dostali vakcínu teraz, pretože štúdie ukazujú, že ochrana vakcínou je lepšia, keď sa podáva v mladšom veku.

Chrání vakcína pred inými pohlavne prenosnými infekciami?

Vakcína bude tiež chrániť pred inými typmi HPV, ktoré spôsobujú väčšinu prípadov genitálnych bradavíc. Neochráni proti akýmkoľvek iným pohlavne prenosným infekciám, ako sú chlamýdie a nezabráni tehotenstvu. Preto je stále veľmi dôležité, aby vaše dieťa vo vhodnom čase dostalo informácie o bezpečnom pohlavnom styku.

Znamená to, že moja dcéra bude chránená pred všetkými druhmi rakoviny krčka maternice?

Očkovacia látka používaná v Severnom Írsku (Gardasil® 9) bude chrániť pred deviatimi typmi vírusov, ktoré spôsobujú až 90 % všetkých druhov rakoviny krčka maternice. Vakcína **nebude** chrániť pred ktorýmkoľvek zo zostávajúcich typov spôsobujúcich rakovinu krčka maternice.

Preto je dôležité ísť na preventívny skríning krčka maternice (sterové testy) na pozvanie (od 25 rokov), a to aj po podaní vakcíny. Účel skríningu krčka maternice je odhaliť včasné prekancerózne zmeny krčka maternice, ktoré nespôsobujú žiadne príznaky, ale pokračujú s vývojom do rakoviny. Ak sa zmeny zistia dostatočne skoro, môžu sa liečiť, aby sa zabránilo rozvoju rakoviny krčka maternice.

Bude teraz moje dieťa chránené pred všetkými ďalšími druhmi rakoviny?

Vakcína bude chrániť pred dvoma hlavnými typmi vírusov (typy 16 a 18), ktoré spôsobujú niektoré druhy rakoviny vulvy, vagíny, penisu, konečníka, úst a hrdla. Je dôležité poznamenať, že vakcína nebude chrániť pred všetkými týmito typmi rakoviny. V súčasnosti neexistujú žiadne skríningové programy pre iné druhy rakoviny súvisiace s HPV. Ak sa obávate akýchkoľvek príznakov, obráťte sa na svojho praktického lekára.

Ako dlho trvá ochrana očkovaním?

Štúdie ukázali, že očkovaní ľudia si zachovávajú vysokú úroveň ochrany najmenej 12 rokov bez dôkazov o znížení ochrany. Údaje z klinických skúšok a prebiehajúcich výskumov nám hovoria, že ochrana poskytovaná vakcínou proti HPV poskytne celoživotnú ochranu pred týmito vírusmi, pretože imunitný systém si po očkovaní vytvorí proti vírusu protilátky. V súčasnosti nie sú potrebné žiadne posilňovacie dávky.

Je vakcína bezpečná?

Áno. Už viac ako 10 rokov je bezpečnosť vakcíny proti HPV prísne monitorovaná a často kontrolovaná mnohými medzinárodnými orgánmi vrátane:

- Regulačnej agentúry pre lieky a zdravotnícke výrobky (MHRA);
- Európskej agentúry pre lieky (EMA);
- Globálneho poradného výboru Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) o bezpečnosti vakcín (GACVS).

Tieto medzinárodné orgány neustále hlásia, že vakcína je bezpečná bez známych dlhodobých vedľajších účinkov. WHO uviedla zoznam 121 krajín, ktoré používajú vakcínu proti HPV na celom svete (2018). Od roku 2008 bolo vo Veľkej Británii podaných viac ako 10,5 milióna dávok a na celom svete bolo zaočkovaných viac ako 80 miliónov ľudí.

"Svetová zdravotnícka organizácia dôrazne odporúča vakcínu proti HPV na prevenciu rakoviny krčka maternice."

Robb Butler, vedúci imunizácie,
Svetová zdravotnícka organizácia, Európa

Kedy bude moje dieťa očkované?

Spolu s týmto letákom by ste mali dostať formulár o vyjadrení súhlasu. Je dôležité, aby ste formulár o vyjadrení súhlasu podpísali a bezodkladne vrátili škole. Vášmu dieťaťu bude ponúknutá vakcína proti HPV počas aktuálneho akademického roka v 9. ročníku. Ak vynechaj vakcínu v 9. ročníku, školský ošetrovateľský tím mu ju ponúkne znova pri ďalšej návšteve školy. Predpokladá sa, že osoby staršie ako 16 rokov sú schopné vyjadriť vlastný súhlas, okiaľ neexistujú osobitné dôvody na iný postup.

Ako sa bude vakcína podávať?

Vakcínu podá školský ošetrovateľský tím z vášho miestneho fondu zdravotnej a sociálnej starostlivosti (HSCT). Osoba, ktorá očkuje, bude na to plne kvalifikovaná a bude vedieť, ako sa vysporiadať s akýmikoľvek problémami, ktoré môžu vzniknúť. Vakcínu podá do hornej časti ramena zdravotná sestra. Väčšina ľudí bude potrebovať iba jednu dávku vakcíny na poskytnutie ochrany. Táto dávka sa zvyčajne podáva v 9. ročníku.

V predchádzajúcich rokoch sa odporúčali dve dávky vakcíny. Spoločný výbor pre očkovanie a imunizáciu (JCVI) preskúmal vedecké dôkazy o dávkach vakcíny proti HPV a zistil, že v súčasnosti existujú presvedčivé dôkazy o tom, že jedna dávka vakcíny poskytuje rovnakú ochranu ako dve dávky. Od 1. septembra 2023 bude všetkým oprávneným žiakom v Severnom Írsku ponúknutá jedna dávka vakcíny proti HPV. Mladí ľudia, ktorí už dostali jednu dávku, sa teraz považujú za plne zaočkovaných a nepotrebujú druhú dávku vakcíny proti HPV.

Bude náš praktický lekár vedieť, že moje dieťa malo HPV vakcináciu?

Informácie o očkovaní proti HPV budú prenesené do ordinácie vášho praktického lekára, aby mohli byť zapísané do zdravotného záznamu vášho dieťaťa.

Vyskytnú sa nejaké vedľajšie účinky?

Vedľajšie účinky sú vo všeobecnosti mierne – mierna bolesť, opuch a začervenanie miesta podania injekcie do ramena, ktoré čoskoro vymizne. Ďalšie menej časté vedľajšie účinky môžu zahŕňať bolesť hlavy, nevoľnosť, závrat a/alebo miernu horúčku. Príležitostne môžu jednotlivci po podaní injekcie omdlieť. Odporúča sa, aby si po očkovaní na 10-15 minút sadli. To pomáha predchádzať mdlobám.

Veľmi zriedkavo majú niektorí ľudia krátko po imunizácii alergickú reakciu. Touto reakciou môžu byť vyrážky alebo svrbenie postihujúce časť tela alebo celé telo. Zdravotná sestra bude vedieť, ako to vyliečiť. Nie je to dôvod vyhýbať sa očkovaniu.

Ešte zriedkavejšie môžu mať ľudia závažnú reakciu v priebehu niekoľkých minút po injekcii s dýchacími ťažkosťami a kolapsom. Toto sa nazýva anafylaktická reakcia. Je to veľmi zriedkavé a zdravotná sestra je na to vyškolená..

Jednotlivci sa po liečbe úplne zotavia, zvyčajne v priebehu niekoľkých hodín. Ak chcete získať viac informácií o vakcíne, informačný leták pre pacientov týkajúci sa vakcíny Gardasil® 9 nájdete na stránke: www.medicines.org.uk/emc

Do vyhľadávacieho poľa zadajte "Gardasil 9".

Rodičia môžu hlásiť podozrenia na vedľajšie účinky vakcín prostredníctvom služby Yellow Card. Môžete to urobiť online na stránke <https://yellowcard.mhra.gov.uk> alebo zavolať na číslo 0800 731 6789 (od pondelka do piatku od 09:00h do 17:00h).

A čo ľudia, ktorí majú alergie alebo iné zdravotné ťažkosti, môžu byť stále očkovaní proti HPV?

Áno. Potravinové intolerancie, astma, ekzémy, senná nádcha a alergie vo všeobecnosti nebránia niekomu v očkovaní. Ak máte akékoľvek obavy, porozprávajte sa so školským ošetrovateľským tímom alebo so svojim praktickým lekárom skôr, ako vaše dieťa dostane vakcínu.

Oplyvní vakcína akékoľvek iné lieky?

Neexistujú žiadne dôkazy, že by vakcína znižovala účinnosť akéhokoľvek lieku.

Čo ak je moje dieťa nebude v deň očkovania v škole kvôli ochoreniu?

Školský ošetrovateľský tím zabezpečí ponúknutie vakcíny v inom čase.

Čo ak moje dieťa už bolo sexuálne aktívne?

Ak bola osoba sexuálne aktívna, existuje možnosť, že HPV už mohla dostať. Keďže však nebude známe, akým typom vírusu môžu byť infikovaná, mala by stále mať vakcínu, pretože tá môže stále poskytnúť ochranu.

Čo mám robiť, ak si myslím, že moja dcéra je tehotná?

Nie je známe žiadne riziko spojené s podaním vakcíny proti HPV počas tehotenstva. Ako preventívne opatrenie sa však vakcína proti HPV v tehotenstve neodporúča. Nie je to kvôli žiadnym špecifickým bezpečnostným obavám pri podávaní vakcíny proti HPV počas tehotenstva, ale preto, že o použití vakcíny počas tehotenstva existuje obmedzené množstvo informácií. Ak vaša dcéra zistí, že je tehotná krátko po podaní vakcíny proti HPV, mali by ste to prediskutovať s jej praktickým lekárom.

Čo ak moje dieťa nechce byť očkované?

Vakcína proti HPV sa odporúča z vyššie uvedených dôvodov a bude poskytovať ochranu po mnoho rokov do budúcnosti. Ak je však vaše dieťa naozaj isté, že vakcínu nechce, nemusí mu byť podaná, ale možno sa o tom bude chcieť porozprávať so zdravotníckym pracovníkom skôr, ako sa rozhodne. Pre viac informácií by sa malo porozprávať so školským ošetrovateľským tímom - samostatne alebo s vašou prítomnosťou, ak chce.

Čo ak moje dieťa chce očkovanie, ale my ako rodičia by sme boli radšej, keby ho nemalo?

Vakcína proti HPV sa odporúča z vyššie uvedených dôvodov a bude poskytovať ochranu po mnoho rokov do budúcnosti. Pre budúcnosť vášho dieťaťa je dôležité uvedomiť si, že očkovanie teraz ho ochráni pred určitými druhmi rakoviny spojenými s infekciou HPV na mnoho ďalších rokov. Mali by ste to prediskutovať so svojím dieťaťom a školským ošetrovateľským tímom, aby ste získali viac informácií. Je však dôležité poznamenať, že rozhodnutie je z právneho hľadiska rozhodnutie vášho dieťaťa, pokiaľ pri udeľovaní súhlasu rozumie problematike.

Viac informácií nájdete na stránke pha.site/hpv

Public Health Agency

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel: 0300 555 0114 (local rate).
www.publichealth.hscni.net

Find us on:

